

הגדה

דמוקרטיה, אזרחית
הומניסטית וחופשית

שנת 2025, תשפ"ה

עדכונים מומלצים לטקסט

ערב 554 להפקרת החטופים בעזה

בעת עריכת מהדורת 2025 של ההגדה הדמוקרטית לא האמנו, או שמא הדחקנו, כי גם השנה נערוך את ליל הסדר ללא החטופים, בצל המלחמה, ובעוד ההפיכה המשטרית מרימה שוב את ראשה, חרף האסונות שגרמה.

בנסיבות אלה חשנו כי פשוט אי אפשר לקרוא חלק מהטקסטים בהגדה כמות שהם, ולשיר את שיריה כמו לא אירע דבר.

דפים אלו מהווים המלצה לקריאת טקסטים חלופיים בכמה מקומות, לוויתור אפשרי על שיר או שניים (בהתאם לתחושת המסובים.ות) והוספת שיר אחר, ודגש מיוחד על החטופים בכל ארבע הכוסות.

הצעתנו: לא לחגוג את הסדר אלא לערוך אותו, ואין זה אותו הדבר.

לא לאמר חג שמח, כי מה כבר שמח עכשיו, אבל לאחל: שיהיה חג חירות!

אין דמוקרטיה ניתנת למדינה על מגש של כסף

פתיחת ההגדה (עמוד 12)

עורכת: (קוראת את הטקסט המעודכן שלהלן)

כמדי שנה **נערוך** הערב את סדר פסח, אך **לא נחגוג** אותו. איך נחגוג את חג האביב וחג החירות בתוך האפילה הגדולה סביבנו? בעוד החטופים נמקים במנהרות 554 (!) ימים ומופקרים על ידי מנהיגינו? כבר חמש מאות חמישים וארבעה ימים ולילות שהם בגיהינום בעזה, וכפי שכתבה חביבה פדיה בסיום המסה שבסוף הגדה זו:

"ליבי לא יזרח ואנכי לא בסוף מערב

הבן האובד לא שב

איך אטעמה את אשר אוכל ואיך יערב"

ואף על פי כן נמשיך לערוך את הסדר הדמוקרטי וההומניסטי כסדרו. נשמור על גחלת הדמוקרטיה וההומניזם מול הבאים עליהם להורסם, ונציב חלופה כנגד התיאוקרטיה והגזענות שבנוסח ההגדה המסורתית.

לסדר ארבעה חלקים... (מכאן לפי הנוסח המודפס)

עמוד (13) השיר שמחה רבה – מומלץ להשמיע

בהתאם לתחושת המסובים. ות ולנסיבות הספציפיות.
בן להשאיר את קטעי הקריאה שמתחת לשיר.

עמוד 15 השיר ניצנים נראו בארץ – לשיר, עם הערת העורכת.

עורכת: (בראש העמוד)

קשה לשיר עם המחנק בגרון, אך בכל זאת ננסה לשיר שירי תקווה והתחדשות.

אין דמוקרטיה ניתנת למדינה על מגש של כסף

עמוד 19 (למטה) עדכון הברכה על כוס ראשונה

כולנו נרים כוס ונברך:

לאביב ולשובם של החטופים!

(במקום "לאביב ולהתחדשות")

עמוד 23 (למטה)

(במקום "בגלות היו מוסיפים...")

קרוא.ה: (בתחתית העמוד)

כגולים וגולות בארצנו נוסיף היום ונאמר –

השנה הם במנהרות עזה

לשנה הבאה איתנו במדינת ישראל הדמוקרטית!

השנה כולנו חטופות וחטופים

לשנה הבאה בני ובנות חורין!

עמוד 27 (למעלה)

עורכ.ת: (בראש העמוד)

עבדים היינו, עתה בני ובנות חורין... אך לא כולנו!

נביא לשחרור החטופים, ונזכור –

לעולם לא נִשְׁתַּעֲבָד ולא נִשְׁעַבֵּד.

עמוד 35 שיר ארבעה אחים – מומלץ להשמיט

בהתאם לתחושת המסובים.ות ולנסיבות הספציפיות.

אין דמוקרטיה ניתנת למדינה על מגש של כסף

עמוד 45 (למעלה) הללויה – לשקול אם מתאים לשיר

בהתאם לתחושת המסובים.ות ולנסיבות הספציפיות.

עמוד 45 (באמצע ולמטה) עדכון הברכות על כוס שניה:

עורכת: (באמצע העמוד, ללא שינוי):

כוס גאולה נישא -

קרואה:

לגאולת החטופים ולשובם הביתה,

מי לשיקום ומי לקבורה ראויה.

ליציאת מדינת ישראל משעבוד לחרות,
לניתוק מוטות עבדות במלוא תבל, לפְדוּת עמלים.

עורכת: (ללא שינוי)

נמזוג כוס שנייה ונברך –

קרואה: (ברכתו של עמוס עוז, ללא שינוי)

כוס ברכה של עמוס עוז, הגדת חולדה 1960

נְרִים כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לְחֵרִית הָאָדָם.

בֵּל יְהִי עוֹד אָדָם מְשֻׁעָבָד וּמְנַצָּל.

גַּם יִחְדָּל כָּל אִישׁ לְהִיּוֹת עֶבֶד

לְתֵהפּוּכּוֹת לְבוֹ.

כולנו נרים כוס ונברך:

לְחַיִּים, חטופינו באשר אתם שם. ליבנו איתכם!

לְחַיִּים, בְּנוֹת וּבְנֵי-חוּרִין, לְחַיִּים!

(שתיית כוס שנייה)

אין דמוקרטיה ניתנת למדינה על מגש של כסף

עמוד 51 באמצע: לקרוא את השיר נָדָר (אברהם שלונסקי)

מומלץ, גם למי שלא מיטיביו.ות לכת.

אחריו: להוסיף את שיר הפרטיזנים (היה בנוסח ההגדה המקורי)

מומלץ, בהקשר אקטואלי!

עורכת:

נשיר את שיר לוחמי ולוחמות החירות באשר הן שם:

אל נא תאמר: "הנה דרכי האחרונה"

את אור היום הסתירו שמי העננה

זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא,

ומצעדנו עוד ירעים:

אנחנו פה!

מארץ התמר עד ירکتני כפורים

אנחנו פה במכאובות וייסורים

ובאשר טיפת דמנו שם ניגרה

הלא ינוב עוד עוז רוחנו בגבורה.

עמוד השחר על יומנו אור יהל

עם הצורר יחלוף תמולנו כמו צל.

אך אם חלילה יאחר לבוא האור

כמו סיסמא יהא השיר מדור לדור.

(הרש גליק, שיר הפרטיזנים; עברית: אברהם שלונסקי)

עמוד 57 (למטה) עדכון הברכות על כוס שלישית

כולנו נרים כוס ונברך:

לשלום ולביטחון: לנו, לחטופים, ולעולם כולו!

עמוד 65 (באמצע) עדכון הברכות על כוס רביעית

עורכת: נרצה – חסל סידור פסח כהלכתו, ככל משפטו וחוקתו.

קראה: (אחריו)

לו נזכה לשוב ולערכו יחדיו בשנה הבאה

ועימנו כל החטופים!

עוד לא אבדה תקוותנו.

עורכת: נמזוג היין לכוס רביעית.

קראה: (ברכתו של עמוס עוז, ללא שינוי)

כוס ברכה של עמוס עוז, הגדת חולדה 1960

נְרִים כּוֹס שֶׁל בְּרֵכַת אֶהְבֶּה וְאֶחָה.

מִי יִתֵּן וְנִבְוָאָה בְּסוֹד אֶהְבֶּה וְאֶחָה,

כִּי הָאוֹהֲבִים

הִמָּה הָאֶהוּבִים.

לְחַיִּים, רַעִים, לְחַיִּים!

כולנו נרים כוס ונברך:

לשחרור החטופים, לדמוקרטיה, לשוויון ולאהבה!

(שתיית כוס רביעית)

אין דמוקרטיה ניתנת למדינה על מגש של כסף